

การควบคุมเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ

นางสาว รัตนา พงษ์เกษมสุข

ศูนย์วิทยพัทธยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-191-9

008270

i 17109632

The Control of Governmental Revolving Fund

Miss Ratana Pruoyasakasemsook

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

ISBN 974-562-191-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การควบคุมเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ
โดย นางสาว รัตนา พฤษภาเกษมสุข
ภาควิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์พุดนิจ นิยะอนันต์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิง สงวนชาติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

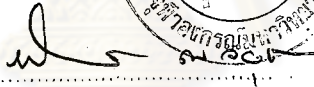

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ส. ประดิษฐ์ บุญนาค)

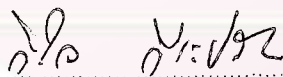
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

พ.ศ. ๒๕๖๖

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

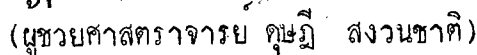
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วิไล วีระปรีย)

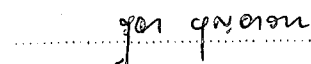

กรรมการ

(อาจารย์พุดนิจ นิยะอนันต์)

กรรมการ

กรรมการ

(อาจารย์รุจา บุญอากา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ทั้งในส่วนของการตรวจการคลัง และส่วนราชการที่ยังขาด ความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงานของ เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ

ซึ่งจากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นควร ได้จัดแก้ไขตามข้อเสนอแนะดังนี้

1. ปรับปรุงระบบงบประมาณของ เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ ให้สามารถควบคุม วิเคราะห์และวัดผลเป็นโครงการได้
2. ปรับปรุงระบบบัญชีให้เป็นมาตรฐานสำหรับ เงินทุนหมุนเวียนของ ส่วนราชการในแต่ละประเภท
3. ปรับปรุงระบบการควบคุมการใช้จ่ายเงินในส่วนภูมิภาคของ เงิน ทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ
4. วางระบบการวิเคราะห์งบการเงินของ เงินทุนหมุนเวียนของ ส่วนราชการ
5. ปรับปรุงระเบียบพัสดุ การ เบิกจ่าย การ เก็บรักษาและการนำ ส่งเงินของ เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการให้เป็นระเบียบ เฉพาะ เงินทุนหมุนเวียน
6. ปรับปรุงระบบการตั้ง การรวมและการยกเลิกเงินทุนหมุนเวียน ของส่วนราชการ
7. ผูกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ ทั้งในระดับบริหารและปฏิบัติงานให้เข้าใจถึงระบบการบริหารและการควบคุมเงิน ทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ

ผู้เขียนมีความเห็นว่าหากได้มีการปรับปรุงดังกล่าว จะทำให้การดำเนินงาน และการควบคุมเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Thesis Title	The Control of Governmental Revolving Fund
Name	Miss Ratana Pruoyasakasemsook
Thesis Advisor	Miss Phulnit Piya-anant
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dusadee Sanguanchart
Department	Accountancy
Academic	1982

Abstract

Governmental fund must be used in compliance with laws, regulations and purposes approved by the legislative party through the enactment of the Annual Appropriation Act the processes of which can create inconveniences in operations when urgent actions are required. For this reason, any government agencies requiring more flexibilities in drawing funds for its operations can request to have a Governmental Revolving Fund established, by transferring Governmental appropriated fund into non-appropriated fund; income arising from operation can then be used for operational expenditures without legislative approval. The Governmental Revolving Fund will be controlled in accordance with procedures imposed for each fund. The Ministry of Finance will supervise the operation of the Governmental Revolving Fund and see that the purposes of the Fund are achieved through controlling staff pattern, budget, receipt and payment, accounting system as well as an evaluation of the Fund.

From the study of the current methods of administration of Governmental Revolving Funds, it has been found that most of the Funds suffer from loss and lack both accounting and budgeting systems which could have been used in evaluating the effectiveness of the

Fund. Whereas the debt commitments and payment systems still lack flexibility as they have to comply with official procedures. Expenditures incurred by Provincial Governments cannot yet be controlled and followed up effectively. In addition, officials on different levels from both the Finance Ministry and other agencies still lack appropriate knowledge and understanding in the administration system of Governmental Revolving Fund.

Regarding the above-mentioned problems, following improvements are suggested:

1. Budgetary system of Governmental Revolving Fund should be improved so that effective control, analysis and evaluation can be made.
2. An efficient standard of accounting system for each category of Governmental Revolving Fund should be set up.
3. Adequate control system of expenditures incurred by Provincial agencies of the Governmental Revolving Fund should be put in effect.
4. An analysis system of the Financial statements of Governmental Revolving Fund should be established.
5. Specific procedures for requisitions, procurements and controlling of supplies as well as remittance of money of Governmental Revolving Fund should be set up.
6. Procedures for considerations of setting up, consolidating or cancelling Governmental Revolving Fund should be set up.
7. Officials at both executive and working levels concerning the Governmental Revolving Fund should be trained to understand the

administrative and controlling systems of such Fund.

The author is of an opinion that the above-mentioned improvement will induce more efficiency in the operation and the control of Governmental Revolving Fund.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงมาไต่ควยความกรุณาและความช่วยเหลือ
จากผู้มีพระคุณเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ

อาจารย์พูนิจ ปิยะอนันต์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา
ของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และได้ให้คำแนะนำข้อคิด
พร้อมทั้งตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้มาโดยตลอด จนผู้เขียนสามารถเขียนจนสำเร็จ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิง สงวนชาติ ซึ่งรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รวม ท่านอาจารย์ไต่ตรวจ แนะนำ และแก้ไขวิทยานิพนธ์ เพื่อให้รัดกุมยิ่งขึ้น

ศาสตราจารย์เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ไฉ วิระปรีย และอาจารย์รุจา บุญอากาศ ซึ่งเป็นกรรมการร่วม
ในการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ให้ความกรุณาเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาอ่านวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เพื่อทันกำหนดสอบ

บุคคลที่กล่าวนามมานี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง
ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณเพ็ญศรี ศรีทัพ คุณบุญมี เลิศพิเชฐ เจาหนาที่กรม-
บัญชีกลาง และเจาหนาที่ในสวนราชการต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกคนที่เฝ้ากำลังใจจน
ผู้เขียนมีความพยายามเขียนวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รัตนา พงษ์ษา เกษมสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ค
รายการตารางประกอบ	ด
รายการรูปประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	2
แนว เหตุผลพิเศษที่สำคัญหรือสมมติฐาน	3
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขั้นตอนที่ทำการศึกษา	4
ข้อจำกัดของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 ลักษณะของ เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ	8
ความหมายและลักษณะของ เงินทุนหมุนเวียนของส่วน- ราชการ	10
ประเภทของ เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ	12
เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการในปัจจุบัน	18
3 การบริหาร เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ	18
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ เงินทุนหมุนเวียนของส่วน- ราชการ	18
การจัดตั้ง เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	สาเหตุที่ต้องมีระบบเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ.....	24
	ฐานะของเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ.....	25
	วิธีการดำเนินการและการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของ ส่วนราชการ.....	26
	การยกเลิกเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ.....	33
4	การควบคุมเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ.....	34
	๖ การบริหารบุคลากร.....	34
	๖ การบริหารเกี่ยวกับการเงิน.....	36
	๖ การบริหารงานทั่วไป.....	42
5	วิเคราะห์ระบบเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ ปัญหาและ ข้อเสนอแนะ.....	44
	๖ ปัญหาในการดำเนินงานของเงินทุนหมุนเวียนของส่วน- ราชการ.....	46
	๖ ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของเงินทุน หมุนเวียนของส่วนราชการ.....	46
๕	เงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในโครงการธนาคารโค-กระบือ กรม- ปศุสัตว์.....	67
	๖ การดำเนินงานและการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ ในโครงการธนาคารโค-กระบือ กรมปศุสัตว์.....	67
	๖ การควบคุมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในโครงการธนาคาร- โค-กระบือ กรมปศุสัตว์.....	69
	๖ ข้อเสนอแนะ.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

ฉ

หน้า

7	เงินทุนหมุนเวียนของ กรมประชาสงเคราะห์	78
	ลักษณะและความหมายของเงินทุนหมุนเวียนของกรม- ประชาสงเคราะห์	78
	สาเหตุที่ทำให้เกิดการรวมทุน	79
	หลักเกณฑ์ในการรวมทุน	80
	ผลดี ผลเสียของการรวมทุน	87
	ข้อเสนอแนะ	88
8	เงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ ประเภทช่วยเหลือเกษตรกร- ใหญ่	90
	ลักษณะและการดำเนินงานของเงินทุนหมุนเวียนของส่วน- ราชการ ประเภทช่วยเหลือเกษตรกร-ใหญ่	90
	วัตถุประสงค์ของการวางระบบบัญชีของเงินทุนหมุนเวียน ของส่วนราชการ ประเภทช่วยเหลือเกษตรกร-ใหญ่	93
	ผังบัญชีของเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ ประเภท ช่วยเหลือเกษตรกร-ใหญ่	93
	การบันทึกบัญชีของเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการประเภท ช่วยเหลือเกษตรกร-ใหญ่	99
	รายงานทางการเงินของเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ ประเภทช่วยเหลือเกษตรกร-ใหญ่	102
	ข้อสรุป	110
9	บทสรุป	111

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	117
ภาคผนวก ก	
ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2520	118
ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525	137
ภาคผนวก ข	
ระเบียบการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลังของส่วน- ราชการ พ.ศ. 2520	148
ระเบียบการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. 2520	167
ภาคผนวก ค	
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521	190
ภาคผนวก ง	
✓ ร่างระเบียบกรมปลัดที่ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ใน โครงการธนาคารโค-กระบือ พ.ศ. 2525	252
ระเบียบกระทรวงคมนาคมว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียน กรมการ- บินพาณิชย์ พ.ศ. 2522	258
ร่างระเบียบกรมธนารักษ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียน การทำของ พ.ศ. 2523	261
✓ ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนก่อสร้าง บ้านพักสมาชิก (เพื่อสนับสนุนเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย) พ.ศ. 2521	264

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

✓	ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยเงินทุนสงเคราะห์การ ครองชีพและการอาชีพของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง พ.ศ. 2517	279
✓	ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนสำหรับ สมาชิกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปลูกยางพารา พ.ศ. 2521.....	290
✓	ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนการนิคม ประชาสงเคราะห์ พ.ศ. 2525.....	309
ภาคผนวก จ		
	แบบฟอร์มประมาณการรายจ่าย	320
	แบบฟอร์มคู่มือประมาณการรายรับจ่ายเงินทุนหมุนเวียน.....	334
	แบบฟอร์มรายงานการเคลื่อนไหวคานรายได้รายจ่ายเงินทุน- หมุนเวียน	342
	แบบฟอร์มรายงานเงินทุน	345
	ประวัติผู้เขียน	346

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
4-1	กระดาษทำการวิเคราะห์ประมาณการรายจ่าย	38
5-1	กระดาษทำการวิเคราะห์ประมาณการรายจ่าย	52
6-1	ตารางวิเคราะห์ประมาณการรายรับรายจ่าย รุ่นที่ 1 ธนาคารโค-กระบือ	72
6-2	บัญชีรายละเอียดประมาณการรายจ่ายเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ ในโครงการธนาคารโค-กระบือ	73
7-1	กรมประชาสงเคราะห์ ประมาณการรับและจ่ายเงินทุนหมุนเวียน การนิคมกรมประชาสงเคราะห์ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2526	84

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการรูปประกอบ

รูปที่		หน้า
3-1	วงจรงบประมาณ	23
3-2	วงจรรการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ.....	31
5-1	ขั้นตอนการอนุมัติประมาณการรายรับรายจ่ายเงินทุนหมุนเวียนของ ส่วนราชการ	54
5-2	แบบฟอร์มรายละเอียดการรับจ่ายเงินทุนหมุนเวียน.....	58
5-3	แบบฟอร์มสมุดเงินสดคอย.....	64
6-1	การควบคุมเงินทุนหมุนเวียนโครงการธนาคาร โค-กระบือ	77
8-1	สายงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการบันทึกบัญชีของเงินทุน หมุนเวียนของส่วนราชการประเภทช่วยเหลือเกษตรกร-ใหญ่ยืม	92
8-2	แบบฟอร์มลูกหนี้รายตัว.....	96
8-3	แบบฟอร์มทะเบียนคุมลูกหนี้เงินทุนหมุนเวียน	98
8-4	แบบฟอร์มรายงานการรับ-จ่ายเงินทุนหมุนเวียน.....	103
8-5	แบบฟอร์มรายงานลูกหนี้เงินทุนหมุนเวียน	104
8-6	แบบฟอร์มงบรายไคและค่าใช้จ่าย	105
8-7	แบบฟอร์มงบดุล	106
8-8	แบบฟอร์มรายงานเงินทุนหมุนเวียน.....	108
8-9	แบบฟอร์มรายงานสถานะลูกหนี้เงินทุนหมุนเวียน	109